

Hugo de Groot

LANG GELEDEN WOONDE er in Rotterdam een jongen die opviel door zijn slimheid. Zijn naam was Hugo de Groot. Toen Hugo acht jaar was, schreef hij al versjes en gedichten. Als jongen van elf ging hij niet meer naar een gewone school, maar naar de universiteit van Leiden. Op zijn vijftiende mocht hij op reis naar de koning van Frankrijk. Die was verbaasd over de goede ideeën van Hugo. Hij zei: 'Je bent het wonder van Holland.' Hugo trouwde met Maria, de dochter van een burgemeester.

Hugo werd in één klap beroemd toen hij een boek schreef: *Over het recht van oorlog en vrede*. Door dat boek werd Hugo een belangrijk raadgever van de belangrijkste mannen van ons land: prins Maurits en Johan van Oldenbarneveldt.

De prins en Van Oldenbarneveldt moesten samen het land regeren. Maar vaak wilden ze allebei iets anders. Over de oorlog met de Spanjaarden bijvoorbeeld konden ze het niet eens worden.

'We moeten maar een tijdje niet vechten,' zei Van Oldenbarneveldt. 'We houden een bestand.'

Een poos was het rustig. Maar na een paar jaar werd prins Maurits ongeduldig. 'Ik vind dat we die Spanjaarden nu echt eens moeten wegjagen,' zei hij tegen Van Oldenbarneveldt. Omdat Maurits de zoon

was van Willem van Oranje wilde hij wraak nemen op de Spanjaarden. Door hun schuld was zijn vader in Delft vermoord.

Deze keer kreeg prins Maurits zijn zin. Hij was nu eenmaal de generaal van het leger.

De gevechten begonnen weer. Maar de ruzies tussen de twee mannen bleven.

Op een dag liep zo'n ruzie totaal uit de hand. Eigenlijk ging het maar om een kleinigheidje. Prins Maurits zei: 'Alles wat de mensen doen, is al van tevoren bedacht door God.' Van Oldenbarneveldt was het daar niet mee eens. Hij zei: 'De mensen moeten zelf nadenken en hun best doen om goed te leven.'

'Nee,' zei de prins, 'de mens wikt, maar God beschikt.'

'Wat vind jij ervan, Hugo?' vroeg Van Oldenbarneveldt.

Hugo de Groot vond dat Van Oldenbarneveldt gelijk had.

De prins werd woedend. Hij veroordeelde Van Oldenbarneveldt tot de doodstraf. Hugo de Groot werd opgesloten in Slot Loevestein, een groot kasteel met stevige muren.

De gevangene werd goed bewaakt. Hij kreeg een grote kamer in een van de torens. De gevangenisbaas vond het zelfs goed dat Hugo's vrouw Maria en haar kamermeisje Elsje bij hem kwamen wonen. En Hugo mocht ook boeken ontvangen. Zo ging Hugo door met zijn werk: lezen en schrijven. Hugo las zoveel dat er bijna elke maand een kist met boeken moest worden bezorgd.

'Ik moet er niet aan denken dat ik hier mijn hele leven opgesloten blijf,' zei Hugo op een dag. 'Er moet een manier te bedenken zijn om te ontsnappen,' zei Maria.

'Ontsnappen?' zei Hugo. 'Dat kan toch niet? We worden streng bewaakt.'

Plotseling kreeg Maria een idee. Ze wees naar de boekenkist en zei: 'Kruip in die kist, dan ziet niemand je.'

'Maar daar pas ik toch nooit in!'

Maria maakte de kist leeg en Hugo kroop erin.

'Zie je wel,' zei Hugo, 'die kist is veel te klein.'

'Als je oefent, lukt het vast wel,' zei Maria. 'Je hebt ook veel te dikke kleren aan.'

Hugo oefende elke dag. In zijn hemd en in zijn onderbroek. Het lukte hem steeds beter om het een poosje vol te houden in de boekenkist. Nu was het

wachten op een geschikte dag om de kist te laten ophalen.

Niet veel later zei Maria: 'Morgen begint de jaarmarkt. Dan wordt er minder goed op ons gelet. Ik ga zeggen dat je alle boeken hebt uitgelezen en dat de kist kan worden opgehaald.'

Maria kreeg gelijk.

De volgende dag vertrok de baas van de gevangenis naar de markt. Maria kon haar gang gaan. Ze legde de boeken in Hugo's bed en trok de deken eroverheen. Zo leek het of er iemand in bed lag te slapen. Hugo klom in de kist. Het kamermeisje riep

twee soldaten: 'Jullie kunnen de kist komen halen. Meneer De Groot heeft alle boeken gelezen.'

De soldaten zeulden de kist de trap af. Ze zetten hem in hun roeiboot om hem naar het stadje aan de overkant van de rivier te brengen. Elsje voer mee. Ze ging boven op de kist zitten zodat niemand hem kon openmaken.

In Gorinchem sjouwden de soldaten de boekenkist naar de winkel van koopman Daatselaar, een goede vriend van Hugo. Hij wist alles van het ontsnapingsplan. Toen de soldaten weg waren, opende Elsje snel de kist. Kreunend en steunend klom Hugo eruit.

'Ik heb nieuwe kleren voor je,' zei Daatselaar.

'Maar dat zijn de kleren van een metselaar,' mopperde Hugo.

'Snel, trek aan!' zei Daatselaar. 'Dan herkent niemand je. Als het straks een beetje donker wordt, brengen we je naar de poort. Je moet wegwezen voor de baas van de gevangenis merkt dat je ontsnapt bent.'

Die avond sloop Hugo verkleed als metselaar door de straatjes van

Gorinchem. Hij verliet de stad en ging op weg naar Antwerpen. Van Antwerpen ging hij naar Parijs.

Daar had hij genoeg vrienden die hem wilden helpen.

Later mochten ook zijn vrouw en kinderen het land verlaten om weer bij hem te gaan wonen.

Hugo schreef nog veel boeken.

Het grootste deel van zijn leven

heeft hij in Frankrijk gewoond.

Veel mensen noemden hem de grootste geleerde van ons land.

Zelf was Hugo niet zo tevreden. Voor hij doodging zei hij: 'Ik heb wel mijn best gedaan, maar ik heb niet zoveel bereikt.'

Na zijn dood werd Hugo in een houten kist gelegd.

In deze kist werd hij bijgezet in de kelder van de Nieuwe Kerk in Delft, waar ook Willem van Oranje is begraven.

En zo... is het echt gebeurd.

